

**Projev ředitelky Národního pedagogického muzea a knihovny J. A. Komenského, PhDr.
Markéty Pánkové, k otevření expozice v Památníku holocaustu Romů a Sintů na
Moravě**

Dovolte mi, abych vás za Národní pedagogické muzeum a knihovnu J. A. Komenského (NPMK) pozdravila a napsala několik vět k slavnostnímu otevření stálé expozice *Tábor Hodonín u Kunštátu: Průsečík tragických osudů 1940–1950. Střední Evropa*, kterou po několik let budovalo i NPMK. Velký dík za odvedenou práci náleží jak vedení instituce, tak i kolektivu zaměstnanců Národního pedagogického muzea a projektovým manažerům z NPMK, kteří nesli zodpovědnost za koncepční, přípravné i stavební práce a za koordinaci prací na vzniku scénáře stálé expozice – Ing. Pavlu Štěpánovi a Mgr. Jakubu Seinerovi.

Podíl práce NPMK je opravdu úctyhodný. Areál budoucího Památníku v Hodoníně u Kunštátu byl vykoupen v roce 2009 Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR (MŠMT) na základě usnesení vlády ze dne 4. května 2009 č. 589 k úpravě pietních míst v Letech u Písku a v Hodoníně u Kunštátu. NPMK bylo pověřeno dne 2. března 2011 usnesením vlády č. 158 vybudováním Památníku Hodonín u Kunštátu. Pracovníci na náročném úkolu začali intenzivně pracovat, připravili a aktualizovali ideový záměr Památníku a v téže době podnikli konkrétní kroky, aby bylo možné zahájit stavbu Památníku, předně bylo nutné podat žádost o změnu územního plánu.

Ministr školství pro stanovení optimálního projektu Památníku jmenoval *Komisi pro přípravu Památníku romského holocaustu* složenou z odborníků, zástupců Romů a zástupců obcí v regionu. Komise se rozhodla vyhlásit studentskou soutěž na výtvarný architektonický návrh Památníku. V letním semestru akademického roku 2012/2013 proběhla soutěž, do níž se přihlásilo velké množství studentů, jednotlivců i týmů. Odborná komise vybrala vítězný návrh studenta Fakulty architektury ČVUT - Richarda Pozdníčka, jehož návrh se realizoval.

Od roku 2012 probíhala příprava scénáře expozice Památníku. Libreto expozice připravil tým odborníků z Filozofické fakulty Karlovy univerzity. Zaměstnanci NPMK v rámci příprav expozice provedli náročný archivní výzkum dosud nezpracovaných pramenů, při kterém se podařilo zmapovat do té doby neznámé etapy dějin tábora. Na základě výzkumu pramenů bylo Komisí doporučeno rozšířit zaměření expozice i na další dosud neznámé etapy dějin tábora. Komise pro přípravu Památníku romského holocaustu ukončila svou činnost

v roce 2014, ale vzápětí z jejích bývalých členů vznikla Pracovní skupina pro budování Památníku Hodonín při Národním pedagogickém muzeu.

Postupně docházelo ke stavebním úpravám na místě budoucího Památníku. V prosinci 2011 se za archeologického dohledu realizovalo odstranění objektů – chatek v areálu a došlo zde k úpravě terénu. Dne 23. 3. 2012 proběhl smluvní převod příslušnosti hospodařit s areálem budoucího Památníku z MŠMT na NPMK. Po provedení průzkumných prací se rychle přistoupilo k rekonstrukci jediného dochovaného věžeňského baráku, při níž se podařilo zachovat cca 20% původních prvků, neboť objekt byl ve velmi špatném stavu a byl závažně poškozen dřevokaznými houbami. Od roku 2014 – 2016 se realizovala řada stavebních prací. V roce 2015 proběhlo výběrové řízení na dostavbu areálu Památníku, v němž zvítězila společnost Porr, a.s. a stala se generálním dodavatelem stavby. Dostavba areálu představovala množství náročných stavebních prací od vybudování nové budovy Infocentra, přes rekonstrukci baráku dozorců, vybudování inženýrských sítí a úpravy terénu. Dne 30. 6. 2016 byly stavební práce na areálu budoucího Památníku Hodonín dokončeny a 19. 7. 2016 byly dostavěné objekty zkolaudovány. S generálním dodavatelem bylo v následujícím období až do prvního pololetí 2017 řešeno mnoho stavebních nedostatků a reklamací, které se u takto rozsáhlých staveb běžně vyskytují.

Následně započala realizace stálé expozice s názvem *Tábor Hodonín u Kunštátu. Průsečík tragických osudů 1940 – 1950. Střední Evropa*, kterou vytvořil autorský tým odborníků pod vedením ředitelky NPMK M. Pánkové. Dle architektonického návrhu Jaroslava Obsta vznikl výstavní fundus a započalo se s instalací části vytištěných panelů. Na základě politického rozhodnutí byla v březnu 2017 zahájena jednání o převodu státního majetku v souladu s platnými zákony pod správu Ministerstva kultury, a to mezi Úřadem vlády, MŠMT a Ministerstvem financí. Z podnětu Rady vlády pro záležitosti romské menšiny bylo přijato Usnesení Vlády České republiky ze dne 18. září 2017 č. 665, které uložilo převést Památník Hodonín u Kunštátu z gesce MŠMT do působnosti Ministerstva kultury, které Památník předá do správy Muzea romské kultury. Na podzim 2017 tedy zaměstnanci NPMK zahájili intenzivní komplikovaná jednání s pracovníky Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (ÚZSVM), přes který mělo předání Památníku proběhnout. Z důvodu rychlého převodu Památníku do konce roku 2017 nebylo možné pokračovat v pracích na expozici. Z toho důvodu nebyla expozice Památníku fyzicky dokončena, ale byla v tiskových datech předána spolu

s ostatním vybavením Památníku ÚZSVM. Památník Hodonín u Kunštátu byl dne 11. 12. 2017 předán Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových.

Vážení hosté, dovoluji mi závěrem zdůraznit, že si NPMK velmi váží toho, že se mohlo zásadním dílem podílet na vzniku významného projektu Památníku v Hodoníně u Kunštátu a stálé expozice *Tábor Hodonín u Kunštátu: Průsečík tragických osudů 1940–1950. Střední Evropa*. Muzeu romské kultury a tomuto významnému místu přejeme co nejvyšší návštěvnost a to, aby expozice oslovila co nejširší spektrum návštěvníků.

PhDr. Markéta Pánková

ředitelka NPMK